

Consell Comarcal
del Priorat

CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA SOBRE L'AVANTPROJECTE DE LA LLEI DE MUNTANYA

INFORME

Antecedents

El Departament de Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya ha obert un període de consulta pública prèvia sobre l'Avantprojecte de la Llei de Muntanya.

L'avantprojecte de Llei de Muntanya té la voluntat de substituir i actualitzar la Llei d'Alta Muntanya de 1983 per adaptar-la a l'actual procés de digitalització, internacionalització i canvi climàtic, amb la previsió de realitzar un impuls de projectes econòmics, l'atracció de capital humà, la innovació en la prestació de serveis, la digitalització i l'adaptació de les polítiques públiques a l'especificitat d'aquest tipus de territori de muntanya.

Fonaments jurídics

Primer.- La Llei 2/1983, de 9 de març, d'Alta Muntanya té com objectiu establir i determinar un règim jurídic específic per a les comarques i les zones de muntanya.

- **Les comarques d'alta muntanya.**- són els territoris homogenis amb unitat territorial, econòmica i social que estiguin o puguin estar organitzats com àrees socioeconòmiques funcionals i que es caracteritzin per:
 - Tenir una altitud, un pendent i un clima clarament limitadors de les activitats econòmiques.
 - Disposar de recursos que són escassos en el conjunt del territori de Catalunya, especialment aigua, neu, pastures, boscos i espais naturals
 - Tenir una baixa densitat de població en relació amb el valor mig de Catalunya.

Així es consideren comarques de muntanya: l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, el Ripollès, la Vall d'Arán, el Berguedà, el Solsonès i la Garrotxa, en la integritat de seu territori.

**Consell Comarcal
del Priorat**

- **Les zones de muntanya.** - son els territoris configurats per un o més termes municipals, no situats en comarques de muntanya, que reuneixin alguna de les següents condicions:
 - Tenir situat el 65 %, almenys, de la seva superfície en cotes superiors a 800 metres.
 - Tenir un pendent de mitjana superior al 20 % i al 60 %, almenys, de la seva superfície situada a cotes superiors a 700 metres.
 - Recollir les condicions que sense arribar als valors senyalats als a la legislació, comportin circumstàncies excepcionals limitadores de la seva activitat econòmica, i especialment de la seva producció agrària, que els facin equiparables a les zones de muntanya.

Segon.- La comarca del Priorat no té els requisits establerts a la llei 2/1983 per ser considerada comarca de muntanya. Però sí hi ha municipis que reuneixen els requisits per estar considerats zones de muntanya.

Actualment hi ha 135 municipis a Catalunya que han estat declarats de muntanya, 124 dels quals estan agrupats en cinc zones de muntanya plurimunicipals:

- Montseny-Guillerics-Lluçanès
- Prades-Montsant
- Altiplans centrals
- Ports de Beseit
- Montsec

Els onze municipis restants no formen part d'una zona de muntanya agregada, ja que no tenen continuïtat territorial. Són els anomenats municipis aïllats.

En conjunt, les zones de muntanya representen el 16% de la superfície total del país i l'any 2023 aplegaven l'1,63% de la població de Catalunya

Les zones de muntanya de la comarca del Priorat són:

Zona de muntanya Prades-Montsant		
Codi municipi	Municipi	Comarca
430038	L'Albiol	Baix Camp
430154	Arbolí	Baix Camp

**Consell Comarcal
del Priorat**

430271	La Bisbal de Falset	Priorat
430350	Cabacés	Priorat
430398	Capafonts	Baix Camp
430496	Cornudella de Montsant	Priorat
430574	La Febró	Baix Camp
430580	La Figuera	Priorat
430751	Margalef	Priorat
430862	Montblanc	Conca de Barbera
430918	Mont-ral	Alt Camp
430960	La Morera de Montsant	Priorat
430995	La Palma d'Ebre	Ribera d'Ebre
431166	Prades	Baix Camp
431573	Ulldemolins	Priorat
431589	Vallclara	Conca de Barbera
431687	Vilanova de Prades	Conca de Barbera
431690	Vilaplana	Baix Camp
431732	La Vilella Alta	Priorat
431763	Vimbodí i Poblet	Conca de Barbera

Zona de muntanya Altres municipis		
Codi municipi	Municipi	Comarca
430173	L'Argentera	Baix Camp
430568	La Fatarella	Terra Alta
431153	Pradell de la Teixeta	Priorat

Tercer.- L'avantprojecte de llei preveu reduir àmbit territorial d'aplicació previst a la llei 2/1983, amb la voluntat de concentrar l'esforç públic en els territoris més genuïnament

Consell Comarcal del Priorat

de l'alta muntanya, els quals tenen una realitat diferenciada i una estructura administrativa que permet una adequada governança territorial.

En concret, **l'avantprojecte de llei deixa sense efecte les zones de muntanya** i l'adscripció de la comarca de la Garrotxa a l'àmbit territorial de l'alta muntanya. Per la qual el municipis que estaven inclosos dins de la categoria de zones de muntanya deixaran de estar a l'empara de la nova llei.

Quart.- L'avant projecte de la llei de Muntanya al seu article 7 regula el Pla d'Actuacions Estratègiques:

El Pla d'Actuacions Estratègiques, que té una vigència de sis anys, determina les prioritats d'actuació no ordinària de la Generalitat en l'àmbit territorial de l'alta muntanya **i preveu els mitjans de finançament o cofinançament pluriennal de les actuacions que s'hi inclouen**

Al seu article 10. 3 determina que "Correspon als ens locals i les entitats de dret públic o privat l'execució de les actuacions estratègiques que hagin promogut i que hagin estat incloses en el Pla d'Actuacions Estratègiques"

L'article 11 preveu el finançament del Pla d'Actuacions Estratègiques, en el qual ha de fer constar el tipus de finançament vinculat a les diferents actuacions estratègiques recollides en el seu instrument.

Cinquè.- A la memòria d'avaluació d'impacte de la llei d'alta muntanya a l'analitzar les possibles solucions alternatives normatives i no normatives, es justifica que: *<<S'exclourien les zones de muntanya perquè es considera que no comparteixen els criteris de vulnerabilitat propis de l'alta muntanya i perquè es considera que el desenvolupament de la nova legislació en matèria de municipis rurals que s'està produint al nostre país reconeix i empara, d'una manera molt més ajustada, la seva realitat. L'experiència demostra que la interlocució i la gestió d'una realitat fortament atomitzada, dispersa i heterogènia, com eren les zones de muntanya, pot ser abordada amb major eficàcia des de la lògica d'un estatut dels municipis rurals que no pas des d'una governança territorial com la que propugna la llei de muntanya.*

D'aquesta manera, l'àmbit territorial de l'alta muntanya quedaria format, només, per les entitats territorials de l'Aran i de les comarques de l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Ripollès, el Solsonès i el Berguedà.>>

La nova legislació en matèria de municipis rurals que s'està elaborant a Catalunya, també serà d'aplicació al municipis de l'Aran, l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Ripollès, el Solsonès i el Berguedà, el que comportarà un doble règim jurídic aplicable per aquest municipis d'alta muntanya.

Consell Comarcal del Priorat

Sisè.- Els municipis que en la legislació actual estan considerats zones de muntanya comparteixen elements amb els inclosos en l'avantprojecte de llei de muntanya.

La eliminació dels municipis de les zones de muntanya a l'avant projecte de la nova llei comporta que estiguin exclosos dels seus objectius i en concret, de l'objectiu de: *<<Concentrar els recursos de l'Administració per assolir les finalitats de la llei en aquelles actuacions realment estratègiques i transformadores, en un règim de governança amb els actors del territori i compromentent el Govern i els diferents departaments implicats en la seva execució>>*

L'article 9 de la llei 2/1983, de 9 de març, d'alta muntanya estableix que el consell Executiu ha d'establir un sistema de prioritats en ajudes i subvencions de caràcter sectorial dels quals han de ser beneficiaris els residents del municipis de les zones de muntanya. Ajuts i subvencions que ja no es consignen en l'avant projecte de la nova llei d'alta muntanya, i que, previsiblement, la eliminació d'aquest ajuts, pot afectar a la qualitat de vida dels municipis afectats.

L'avant projecte d'Estatut de municipis rurals, al seu article 25 del Títol 3 crea uns fons específic i fons d'inversió amb l'objectiu d'impulsar accions per tal de fer possible la implementació de les estratègies territorials que han de permetre als municipis rurals consolidar els criteris de desenvolupament i arrelament, redreçar la pèrdua poblacional, així com afavorir l'equilibri i equitat territorials. Un objectiu que també recull la llei d'alta muntanya.

Setè.- El passat 24 de maig de 2022 el Govern de la Generalitat va aprovar l'Agenda Rural de Catalunya a l' "ACORD GOV/108/2022, de 24 de maig, en relació amb l'Agenda rural de Catalunya".

L'Agenda Rural de Catalunya ha de ser una eina de treball transversal amb l'objectiu d'incidir en la prioritització de polítiques i accions per assolir una ruralitat que avanci en convergència amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i amb altres agendes i polítiques europees per al desenvolupament econòmic i local.

En cadascú dels reptes de l'Agenda Rural de Catalunya hi ha un apartat de "Normativa i fiscalitat" relacionada amb els diferents àmbits. **El Repte 7, "GOVERNANÇA: Descentralitzar i democratitzar la participació i la presa de decisions"**, amb el qual es pretén aconseguir un marc proper, sòlid i eficient de governança tant pel que fa a la participació, presa de decisions i implementació d'accions en un context caracteritzat per un rol destacat de l'administració local, que necessàriament ha de coordinar-se i cooperar amb altres agents, s'hi troben accions i propostes de modificació de llei, normativa i fiscalitat per agilitzar el dia a dia no només dels territoris rurals sinó també pels de muntanya.

Consell Comarcal
del Priorat

Conclusions

Primer. L'avant projecte de llei de Muntanya preveu reduir l'àmbit territorial d'aplicació previst a la llei 2/1983, amb la voluntat de concentrar l'esforç públic en els territoris més genuïnament de l'alta muntanya. **Això afecta de manera directa a 9 municipis de la comarca del Priorat**, que fins ara tenien la consideració de "Zona de muntanya", la qual cosa sembla incongruent en tractar-se tots ells de municipis envoltats de bosc, de difícil accés i mobilitat, quilòmetres de camins per gestionar, etc., Això pot comportar per aquests municipis la pèrdua d'oportunitats de desenvolupament, la disminució del finançament al qual podrien accedir, la manca de presència en el debat comú i la recerca d'alternatives d'aquests municipis amb característiques similars, com envelliment, despoblament, decreixement econòmic entre d'altres.

Segon.- En aquesta línia, es proposa **la inclusió del municipi de la Vilella Baixa** que, tot i no complir amb alguns dels requisits establerts a l'avantprojecte, sí que comparteix reptes amb la **Zona de muntanya Prades-Montsant i en forma part del Parc Natural de la Serra Montsant**, i característiques (envoltats de bosc, de difícil accés i mobilitat, quilòmetres de camins per gestionar, etc.).

Tercer.- Les previsions actuals dels textos jurídics en tràmit com la "lleï de muntanya" i "l'estatut del municipis rurals" podria comportar greuges entre els municipis de les diverses comarques, dificultant un creixement equitatiu entre ells i estenent diferències territorials.

Quart.- Creiem necessari i imprescindible que l'**Agenda Rural de Catalunya** i les accions que s'hi contenen que tenen com a finalitat garantir un desenvolupament just i equitatiu respecte al conjunt del territori, s'analitzin i s'integrin a dins de la nova lleï de muntanya adaptant-les, com no pot ser d'una altra manera, a la idiosincràsia dels territoris que aquesta lleï ha de legislar.

Consell Comarcal del Priorat